

Kain

Sosiaalihuollon asiakastiedon arkiston tulevat toiminnallisuudet

ATK-päivät 15.10.2020

Kela

to

Käsiteltävät asiat

- Käyttöön otettavissa olevat 2. vaiheen toiminnallisuudet ja niiden laajentaminen
- Asiakastietojen luovuttaminen
- Rakenteisten tietojen tallentaminen Sosiaalihuollon asiakastiedon arkistoon
- Käyttöön otot

Käyttöön otettavissa olevat 2. vaiheen toiminnallisuudet ja niiden laajentaminen

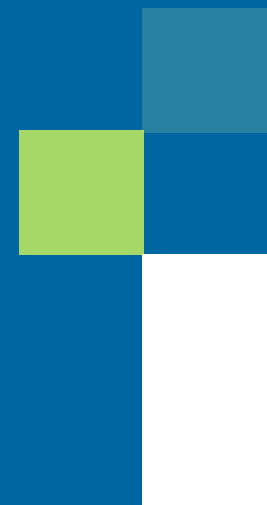
2. vaiheen toiminnallisuudet, jotka voidaan ottaa käyttöön

- Ammatillaisen sähköinen allekirjoitus
- Yhteinen asia (esim. perhe asiakkaana)
- Rekisterinkäyttöoikeus eli toisen rekisteriin tallentaminen ja hakeminen
- Asiakaskertomusmerkinnät (rakenteinen)
- Hyväksytään asiakasasiakirjojen tallennusmuoto (JSON/ XHTML)
- Turvakiellon alaisten tietojen käsittely
- Tilapäisen yksilöintitunnuksen käsittely
- Asiakastiedon koosteen rikastetumpi versio
- Asia- ja asiakkuusasiakirjan uudet versiot
- ”2. vaiheen tai myöhemmän vaiheen asiakirjan” –metatietomallin käyttö

Mitä käyttöönotto edellyttää?

- 2. vaiheen toiminnallisuuksien käyttöönotto edellyttää, että organisaatiolla on käytössään Kanta-yhteistestauksen ja tietoturva-auditoinnin läpäissyt tietojärjestelmä
- Organisaatio voi ottaa 2. vaiheen toiminnallisuuksia käyttöön myös osatoteutuksina
- Jos organisaatio ottaa käyttöön kaikki toiminnallisuudet, tietojärjestelmällä on oltava 2. vaiheen mukainen sertifikaatti

Palveluntuottajan rekisterinkäyttöoikeus asiakastietojen käsittelyssä

Mikä rekisterinkäyttöoikeus on?

- Rekisterinkäyttöoikeus on Sosiaalihuollon asiakastiedon arkiston toiminnallisuus, jossa palvelunjärjestäjä ostaessaan asiakkaan palvelun palveluntuottajalta esim. palvelusetelillä, maksusitoumuksella tai ostopalveluna antaa palveluntuottajalle oikeuden käyttää omaa rekisteriään asiakastiedon arkiston kautta
- Toiminnallisuuden avulla
  - Palvelunjärjestäjä antaa palveluntuottajalle oikeuden hakea ja katsella asiakkaan palvelun tuottamisessa tarvitsemiaan palvelunjärjestäjän rekisterissä olevia asiakastietoja sähköisesti
  - Palvelunjärjestäjä antaa palveluntuottajalle oikeuden tallentaa asiakkaan palvelun tuottamisessa syntyvät asiakastiedot palvelunjärjestäjän rekisteriin sähköisesti

Mitä rekisterinkäyttöoikeus edellyttää?

- Palvelunjärjestäjä ja palveluntuottaja ovat liittyneet Sosiaalihuollon asiakastiedon arkiston käyttäjiksi
- Palvelunjärjestäjällä ja palveluntuottajalla on käytössään rekisterinkäyttöoikeuden vaatimukset täyttävä tietojärjestelmä
  - Tietojärjestelmien on oltava yhteensopivia eli sekä tuottajan että järjestäjän on kyettävä tuottamaan sellaisia tietoja, joita molemmat pystyvät hakemaan ja lukemaan asiakastiedon arkistosta. Tietojärjestelmän ei tarvitse olla sama.
- Palveluntuottaja käyttää asiakkaan asiakastietojen hakemiseen ja tallentamiseen omaa tietojärjestelmäänsä

Mitä hyötyä rekisterinkäyttöoikeudesta on?

- Palveluntuottajan ei tarvitse toimittaa palvelunjärjestäjälle palveluntuottamisessa syntyneitä asiakastietoja ja yhteenvetoja esim. salattuna sähköpostina tai paperisena
- Palvelunjärjestäjä saa haettua palveluntuottajan asiakasasiakirjat omaan tietojärjestelmäänsä Sosiaalihuollon asiakastiedon arkiston kautta järjestäessään ja suunnitellessaan asiakkaan palveluita
- Palveluntuottaja näkee sähköisesti palvelunjärjestäjän rekisterissä olevat asiakastiedot, joita tarvitsee asiakkaan palvelun toteuttamiseksi

2. vaiheen toiminnallisuuksien
laajentaminen: yhteisliittymisen malli
yksityisillä sosiaalihuollon palvelunantajilla

Mitä yhteisliittymisen malli tarkoittaa?

- Yhteisliittyminen on tarkoitettu yksityisille sosiaalihuollon palvelunantajille
- Yhteisliittymisessä yksi palvelunantaja (ns. pääliittyjä) tekee Kanta-palveluiden kanssa sitoumuksen Kanta-palvelujen asiakkuudesta
- Pääliittyjän kanssa liittyvät palvelunantajat tekevät tämän kanssa sopimuksen Kanta-palveluihin liittymistä ja Kanta-palvelujen käytöstä

Tavoitteet ja aikataulu

- Tavoitteena on helpottaa sosiaalihuollon Kanta-palvelujen käyttöönottoa
  - Pienillä yksityisillä palvelunantajilla
  - Konserneissa
    - kaikki konserniin kuuluvat yritykset voivat liittyä Kanta-palveluihin yhdellä kertaa
- Aikataulu
  - Kansalliset määrittelyt on julkaistu 09/2020. Teknisiä määrittelyitä täydennetään 12/2020.
  - Tavoitteena on, että yhteisliittymismalli on käyttöönotettavissa Q3/2021.

Asiakastietojen luovuttaminen

Tilanne

- Valmisteilla olevassa asiakastietolaissa mahdollistetaan asiakastietojen luovuttaminen Sosiaalihuollon asiakastiedon arkistosta
  - Toisille sosiaalihuollon palvelunantajille
  - Terveystieteiden palvelunantajille

Edellytykset asiakastietojen luovuttamiseen Sosiaalihuollon asiakastiedon arkistosta

- Molemmat palvelunantajat ovat liittyneet Sosiaalihuollon asiakastiedon arkiston käyttäjiksi
- Molemmilla palvelunantajilla on käytössään tietojärjestelmä, joka täyttää luovutustoiminnallisuuden vaatimukset
- Lakiluonnoksen mukaan sosiaalihuollon toimialan sisällä asiakastietojen luovuttaminen edellyttää lisäksi, että asiakasta on informoitu Kanta-palveluista
- Lakiluonnoksen mukaan asiakastietojen luovuttaminen terveydenhuollon palvelunantajille edellyttää asiakkaan suostumusta tietojen luovuttamiseen

Aikataulut asiakastietojen luovuttamiseen sosiaalihuollon toimialalla

- Kansalliset määrittelyt organisaatioille ja tietojärjestelmätoimittajille julkaistaan, kun asiakastietolaki on hyväksytty
- Lakiluonnoksessa Kanta-palvelujen tulee olla valmiina organisaatioiden käyttöönottoihin 06/2022
- Myöhemmin ilmoitettavat aikataulut
  - Valmius yhteistestaukseen
    - Edellyttää kahden järjestelmän ristiintestausta
  - Asiakkaiden pilotointi- ja tuotantokäytön aloittaminen
- Aikataulut ovat riippuvaisia asiakastietolain etenemisestä
- Tietojen luovuttaminen sosiaalihuollon palvelunantajalta terveydenhuollon palvelunantajalle toteutetaan tämän jälkeen

Asiakastietojen luovuttamisen hyödyt Sosiaalihuollon asiakastiedon arkiston kautta

- Mahdollistaa asiakastietojen luovuttamisen sähköisesti palvelunantajalta toiselle
- Asiakastiedot ovat saatavilla palvelunantajalla, joka järjestää, suunnittelee ja tuottaa asiakkaan palvelua
- Asiakas voi seurata tietojensa luovutuksia Omakannan kautta

Rakenteisten tietojen tallentaminen Sosiaalihuollon asiakastiedon arkistoon

Rakenteisten asiakasasiakirjojen tallentaminen

- Asiakasasiakirjojen rakenteinen tallentaminen on mahdollista 2. vaiheesta alkaen
  - Ensimmäisiä rakenteisesti tallennettavia asiakasasiakirjoja ovat asiakaskertomusmerkinnät
- Vain kansallisia asiakasasiakirjarakenteita noudattavia asiakasasiakirjoja on mahdollista tallentaa rakenteisessa muodossa
  - Rakenteisten asiakirjojen skeemat ladataan [Sosmeta](#)-palvelusta
- THL järjestää sosiaalihuollon asiakirjarakenteista kuulemiset palvelutehtävittäin 2019–2021
- Kuulemisten jälkeen THL antaa määräyksen sosiaalihuollon asiakasasiakirjojen rakenteista ja tietosisällöistä

Rakenteisen tallentamisen hyödyt ja aikataulu

- Kertakirjaaminen helpottaa tietojen hyödyntämistä esimerkiksi uusien asiakirjojen sekä yhteenvetojen, lausuntojen ja todistusten laatimisessa
- Tietoja on helpompi hakea ja niitä on helpompi vertailla keskenään
- Tavoitetilassa
  - Sekä tallentava palvelunantaja että muut palvelunantajat voivat hyödyntää asiakirjojen tietosisältöä
  - Asiakirjojen tietosisältöä voidaan hyödyntää anonyymisti toisiokäytön tarpeisiin esim. tilastointiin, tietojohdamiseen, sosiaali- ja terveydenhuollon viranomaisohjaukseen ja -valvontaan sekä viranomaisen suunnittelu- ja selvitystehtäviin
- Asiakirjojen rakenteinen tallentaminen asiakastiedon arkistoon mahdollistuu tulevana vuosina palvelutehtävittäin alkaen peruspalveluista

Käyttöönnotot

Sosiaalihuollon asiakastiedon arkiston käyttöönottojen tilanne

- Sosiaalihuollon asiakastiedon arkiston käyttöönotto on vielä toistaiseksi vapaaehtoista
  - Liittymisvelvoitteesta säädetään tulevassa asiakastietolaissa
- Käyttöönoton toteuttaneita organisaatioita on 53 kpl
  - Julkisia 44 ja yksityisiä 9
- Käyttöönoton aaltoihin ilmoittautuneita organisaatioita on 63 kpl
  - Julkisia 36 ja yksityisiä 27
- Parhailleen menossa on 8. käyttöönoton aalto
  - Aaltoja on aikataulutettu vuoteen 2022 saakka, 12. aaltoon
- Sosiaalihuollon asiakastiedon arkistoon on tallennettu yli 7,1 miljoonaa asiakirjaa, yli 332 000 asiakkaasta (09/20)

Kiitos

kanta@kanta.fi

[Kanta-palvelujen käsikirja sosiaalihuollon toimijoille](#)